

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Vår dato: 16.03.2016
Vår ref.: 2015/8069
Arkivkode:430
Deres dato: 30.11.2015
Deres ref.: 12/3332

Uttalelse til forslag om endring av naturmangfoldloven - tradisjonell kunnskap knyttet til genetisk materiale

Det vises til Klima- og miljøverndepartementet (KLD) sitt høringsbrev datert 30. november 2015 vedrørende forslag til forskrift om tradisjonell kunnskap knyttet til genetisk materiale. Høringsforslaget omhandler innføring av regler om tradisjonell kunnskap knyttet til genetisk materiale som er utviklet, overført og bevart av et urfolk eller et lokalsamfunn, jf. naturmangfoldloven § 61 a. Fastsetting av forskriften er en oppfølging av Nagoya-protokollen om tilgang til genetiske ressurser og en rimelig og likeverdig fordeling av fordeler som følger av utnytting av disse ressursene. Endringene vil sikre at tilgang til tradisjonell kunnskap knyttet til genetisk materiale som er utviklet av urfolk og/eller lokalsamfunn bare skjer med samtykke fra urfolket og/eller lokalsamfunnet.

I høringsbrevet står det følgende:

«Genetisk materiale fra naturen er en felles ressurs som tilhører fellesskapet i Norge og forvaltes av staten. Utnyttingen skal være til mest mulig gagn for miljø og mennesker i både nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Forskriftsforslaget gjelder imidlertid kun tilgang til og utnyttelse av kunnskap knyttet til genetisk materiale som er utviklet, overført og bevart av et urfolk eller et lokalsamfunn (tradisjonell kunnskap). Regulering av uttak og utnyttelse av genetisk materiale i seg selv ligger derfor utenfor rammen av forskriftsforslaget. Naturmangfoldloven §§ 57 og 58 gir regler om dette, blant annet om hensiktsmessig fordeling av fordelene ved utnytting av genetisk materiale og slik at urfolks og lokalbefolknings interesser ivaretas.»

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter KLD's forslag til forskrift om tradisjonell kunnskap knyttet til genetisk materiale. Det vurderes som riktig at lokalsamfunn og urfolk må samtykke i bruken av tradisjonell kunnskap knyttet til genetisk materiale, i tilfeller hvor det er slike grupper som har utviklet, overført og bevart denne kunnskapen. Fylkesmannen vil påpeke at det imidlertid vil være krevende å konkludere med hvem som «eier» kunnskapen, da kunnskap erverves fra en generasjon til den neste og samtidig er i stadig endring.

Det knytter seg også en rekke utfordringer til både etterleving og håndheving av et slikt regelverk. Forskriften bruker en rekke begreper som på en eller annen måte bør defineres eller omtales i forskrift (eller tilhørende retningslinjer). Slike eksempler er blant annet *lokalsamfunn, urfolk, genetisk materiale, tradisjonell kunnskap*. Fylkesmannen mener at disse begrepene bør vies større oppmerksomhet i selve teksten til forskrift eller retningslinjer enn hva de gjør i forskriftsforslaget, selv om dette vil være en krevende øvelse.

Fylkesmannen mener det er viktig at det knyttes mulighet for sanksjoner til urettmessig tilgang og/eller utnyttelse av den tradisjonelle kunnskapen.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har utover dette ingen kommentarer til ordlyden i forskriftsforslaget. Uttalelsen er skrevet av miljøvernavdelingen i samarbeid med reindriftsavdelingen.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth
(e.f.)
Miljøverndirektør

Lina Nøstvold
Rådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift